

# مجموعہ ابوالضیا

ماسوا شائبہ سندن دلی تطہیرہ چالش  
بر تو حکمت و عرفان ایہ تصویرہ آتش

فتون برو معارفدن بحث ایدرہ و ہر ماہ عربی ابتدائیلہ اون بشندہ نشر اولنورہ

نومرو ۱ [ فی ۱۵ رمضان سنہ ۱۲۹۷ ] نفعی ۳ فروش

ایشته اونوز طقوز میلیون خلق اولان آمریقا دولت مجتمعه سنده کی  
 ترقیات مطبوعات ۲۲۷ میلیون ۷ یوز بیک نفوسی اولان اوروپا قطعه -  
 سنده کی ترقیات ایله نسبت قبول ایتیمه جک درجه زده بالاتر اولدیغنه یوقا.  
 یکی مقدار شهادت ایدر .

(مجامیع موقوفه ایله رسمی غزله و مطبوعات عثمانیه دایر اولان مابعدی کلامه جک نسخه یه  
 درج اولنه جقدر .)

### ادبیاتمزه متعلق بر ایکی سوز

وقت غزته سنک برلنده بولنان بر محبی طرفندن کوندربله رک - ۱۶۴۵  
 نومرولو نسخه سنده نشر اولنان بر مکتوبده انشامزه متعلق بعض مطا-  
 لعات سرد اولمش اولدیغندن او بابده مجموعه مزمز کده بر ایکی سوز  
 سویلکلیکنی مناسب عد ایلدک .

صاحب مکتوب دیمش که « بزم انشایی باشلیجده بولندن چیقاران  
 شی معلوم طالب کزدر که تصنع غائله سیدر؛ حتی بکنارده استانبول غزته لرنده  
 یازیلان مباحثات ادبیه بی اوقودم؛ تأسّف ایتدم . حالا انشا تصنعدن  
 عبارت ظن اولتیور .»

اوت ! تکلف هر شیئی وضع طبعیسنندن چیقاردیغی کی واسطه  
 مفاهمه مرام اولان تحریر و کتابتی ده تهویش ایلر . امانه چاره که  
 بوندن بش اون سنه اوله کلنجده قدر تحریر مزده، تقریر مزده تصنع  
 و تکلف غائله لرنه دوشمکسزین بازی یازان ویا لقردی سویلیانلرمز طرز  
 قدیم انشا طرفدارانی جانبندن نهیل اولتوردی . حالا دخی بلاغتنک  
 قواعد اصلیه سنه اتباعاً لفظی معنایه قالب عد ایدن نورستان انشا  
 پرستشکاران قدما طرفلرندن جهل ایله یاد، وزینت افکاری زینت الفاظه  
 ترجیح ایدنلره عامی ویا مقلد ویا خود آفرانقه کی غریب غریب وصفار  
 احسان و اسناد اولتیور !

ک زیاده شوراسی غریب و غرابی نسبتند شایان تأسّفدر که نورستکان  
عرفانک ادیبانمزد زماک اطوار مجدّدانه سنه موافق صورتده اظهار  
ایلدکری مساعی انقلاب وقتک براینده کی محی قبیلندن اولان تجدید پسندان  
ادب و عرفانک اواسون مظهر تقدیر و شکرانی اولق لازم کلیر کن آنلر کده  
ستم ناجسبانه اوغرائیلور!

بناء علیه وقتک محی طرفندن شکایت اولنان تصنع غائله سنی هب  
بو درلو تعریضلر ادامه ایدیور. چونکه یکی افشا منتسبینی یکی انشا طر-  
فداراندن اولسون اجتهاد و اقداملری نسبتند مظهر تلطف و تقدیر  
اولوبده شوقله مدکلرندن هیچ اولمزسه قدمای انشانک اواسون بتون بتون  
نفراترینی جلب ایتمک مقصیده آره صره - رشوت کلامیه قبیلندن  
اوله رق - تصنع خصوصند آنلرک اثرینه اقتفا مجبورینده بولنیورلر.  
ینه صاحب مکتوب دیور که « بعض افکاره کوره متأخرین، انشامن  
ایچون بر طوغری چیغراچشلر. حال بو که یانده اولان یکی اثرلری (۴)  
کوزدن کچوردم؛ اسکی طاس اسکی حجام. هر بر عبارتیه بر (عقده تصنع!)  
وهر بر افاده بر مبالغه به قریندر.

ذاتاً ناقص و مشکل اولان املازمه برده مصنع انشا مشکلاقی ضم  
اولنورسه ادیبانمزل فصل ایلرو کیدر؟»

متأخرین ادبمزل عا کف پاشادن بری کلان ذوات اولدیغی وقتک بر-  
لینده کی منجمله ده مجهول اولماق لازم کلیر.

آنلر ایسه عا کف ورشید وضیا پاشا ابله علامه ارب شناسمیدن  
عبارتندر.

ا کرچه موجب تطویل ایسه ده صده موافق جهتله بوراده مشار  
الیهکم مسالک و خدمتارینی بر از تصویر اقتضا ایدیور.

عا کف پاشا السنه اجنبیه دن برینه واقف اولدیغی حالده مجرد حسن  
تصور، حدت ذکا، تتبع حقیقت کبی بر چوق مزیات عرفانی سائقه سیله

کندی کندینه بر طرز انشا اختراع ایتشیدی؛ او درجه ده که «منشآت  
ما کف پاشا» نامیده مشهور و مطبوع اولان مجموعه محرراتیه الک صکره کی  
اثری اولان تبصره و بر قاج آثار پرا کنده سی یان یانه کتیر بله جک اولسه  
منشائی اوائل دور عثمانیانه مخصوص اولان طرز انشاسانک بر نمونه سی  
و تبصره سیله منفا سندن یازدیغی مکتوبلری زمانکزک انارادیه سی ظن اولنه  
جق قدر بر برینک ضد کاملیدر.

واقعا تبصره سی صاحب مکتوبک «تصنع» دبه بحق تعرض ایلدیکی  
تکلفات منشیانه دن بتون بتون آزاده دکلسمده هر حالده دور جدید  
ادبیاتکزک فاتحه آناری اطلاقنه سزا بر تألیف کر بتدر.

ما کف پاشان صکره رشید پاشا کلیر؛ کندبسی ادراک ابدنلرک قو.  
لججه رشید پاشا لساننده اولان قوتی قدر فرانسزجه یه ده واقف ایمش.  
بو حالده مشار الیهک کرک زمانی و کرک ادبیات غریبه یه اطلاعی جهته  
ما کف پاشان ابی یازمقلغی لازم کلیردی.

نه فائده که عمرینی بر درجه یه قدر اداره ملکه حصر ایتش اولان  
بر آمدن ادبیات خواجه ایکی بکله مک طلب و آرزوده پک ایلری کیمکدر.  
بونکله برابر مرحوم یازدیغی شیلرله ادبیات مزه خدمت ایتش؛ خصوصاً  
زماننده لسان رسمینک اداسنی بتون بتون دکشیدیره رک او یولده اولسون  
بر طور جدید و منظم حصولنه چالشمشدر. حالا بو کون باب عالی آنک  
مخصوصاً سندن اولان ادب سیاسینک بعض انقاض متباقیه سی استعمال  
ایدیور.

رشید پاشان صکره ضیا پاشا کلیر؛ مرحومک اوائل ظهورنده کی  
اشهر آناری و تعبیر آخرله باعث اشتھاری اندلس نارنجیدر.

اثر مذکور ایسه بزجه مکتب معرفت صانیلان و مداوملرینک خلاصه  
تعلی یازدیغی کوردیکنه تقلیددن عبارت اولان اقلام دولته افنای عر  
شباب ایلدیکی هنکامده یازمش اولدیغندن طمطراق الفاظ طرفدارانی

عندنده مقبول اوله بيلير؛ فقط ادبيات جديده نقطه نظرندن باقلاديغي  
حالده تنابع اضافات و كثرث حشويات و با خصوص برچوق تكلفات و  
اغراقات جهتيله مدخولدر. بوكا سبب ايسه لسان رتمينك طرز و شيوه -  
سيله اختلافدر كه مشار اليه كبي نوادر دن بر استعداد ادبانه صاحبك  
سليقه سنجه و اختلافك حاصل ايلديكي تأثيرات سيئه اثر مذكور هر زمان  
نمونه اوله رق ابراز اولنه بيلير .

فقط ضيا پاشا زمانه كوره كالات ادبيه دن معدود اولان اثر مذكوري  
ميدانه قويدقن صكره طرز قديمي ترك ايلشيدنى . واقعا بر كره اقتدار  
اديسى ابراز و انشاي قديم اربانه تصديق ايتيرد كدن يعنى عالم انشاده هستي  
اديسى اثبات ايله احراز موقع كال ايلد كدن صكره كنديسيچون جاي احتراز  
قلميه جفندن، اوله بر استعداد فوق العاده صاحبنه باقشان ده بو ايدى .

ايشته آندن صكره در كه اولجه انتساب ايلش اولديغي فرانسزجه نك  
ياردميله غربك ضيائى معارفيله دخی تنوير افكار ايدهر ك نظم منده، نثر منده  
زمانيك طورينه موافق اثرل ابراز ايله لسانته بحق خدمت ايتكه موفق اولمشدر .

ضيا پاشان صكره شناسي كلير؛ واقعا شناسي بو عالم فنايه ضيا  
پاشان اول كلديكي حالده اشتهاى ضيا پاشان صكره در . مشار اليهك  
مزيات ادبانه سى ايسه عاكف پاشان، رشيد پاشان و حتى ضيا پاشا مر-  
خوم منده عالى در . چونكه شناسي ادبياتك غربدن اقتباسى لازم كله جكنى  
اجتهاد ايلديكي و وقتيله « انجمن دانش » و « مجلس معارف » كبي ايكي هيئت  
علميه و فقط رسميهك اجله اركانندن بولنديغي حالده بو اجتهاد منده كى  
اصابتنى اثبات ايله تطبيق منده امكان كوره منجه ملتك تنوير افكار ينه  
خدمت مقصوده مأموريتنى دخی فدا ايدهر ك نشر يانه مبادرت و تأسيس  
ايلديكي تصور افكار غزته سنده غربك مآثر حكيماني شر فك الفاظ  
و كلمتيله مزج ايدهر ك بر اسلوب جديد وضعنه همتله اثبات فضيلت  
ايلدى . ( مابعدى او بر نخبديه )